

UCHWAŁA Nr XXI/104/2020
RADY MIEJSKIEJ W GÓRZNIE

z dnia 28 grudnia 2020 r.

w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz przeciwdziałania Narkomanii na rok 2021

Na podstawie art. 18 ust.2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz.U. z 2020 r. poz. 713 z późn.zm.) oraz art.4¹ ust. 2, 4 i 5 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t.j. Dz.U. z 2019 poz. 2277 z późn.zm.) oraz art.10 ust.3 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (t.j. Dz.U. z 2020 r. poz.2050), uchwała się, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii stanowiący załącznik do uchwały.

§ 2. Traci moc uchwała Nr XIII/64/2019 Rady Miejskiej w Górznie z dnia 20 grudnia 2019 r. w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomanii na rok 2020.

§ 3. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Miasta i Gminy Górzno.

§ 4. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady Miejskiej w Górznie

Jacek Ruciński

UZASADNIENIE

Zgodnie z ustawą z dnia 26 października 1982r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz z ustawą z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii, Rada Miejska w Górznie przyjmuje Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomanii na dany rok.

Załącznik Nr 1
do Uchwały Nr XXI /104/2020
Rady Miejskiej w Górznie
z dnia 28 grudnia 2020r.

GMINNY PROGRAM

PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA
PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH

ORAZ

PRZECIWDZIAŁANIA NARKOMANII

na 2021 rok

DIAGNOZA PROBLEMÓW

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

i Przeciwdziałania Narkomani na 2021 rok jest realizowany przez Miasto i Gminę Górzno w oparciu o Ustawę o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi z dnia 26 października 1982r. (Dz.U.2019 poz. 2277 z późn.zm.) oraz wprowadza zadania w oparciu o Ustawę o przeciwdziałaniu narkomanii z dnia 29 lipca 2005r. (Dz.U.2020 poz. 2050 z późn.zm.).

Program przedstawia długofalowe, strategiczne kierunki działań polityki społecznej i zdrowotnej planowane do realizacji w obszarze uzależnień dla mieszkańców Miasta i Gminy Górzno. Wieloletni charakter przedmiotowego Programu daje możliwość zabezpieczenia realizacji zadań i odpowiedniej alokacji środków finansowych w dłuższej perspektywie czasowej. Ponadto taka regulacja pozwala na wprowadzanie systemowych, komplementarnych, wszechstronnych i skutecznych rozwiązań na rzecz osób dotkniętych problemem uzależnienia, jak i dla członków ich rodzin.

Analiza i weryfikacja dotychczasowych doświadczeń, otwartość na nowe potrzeby i rozwiązania będzie sprzyjać doskonaleniu i rozwijaniu wprowadzanych krajowych kierunków, celów i zadań wskazanych w ustawie o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz w ustawie o przeciwdziałaniu narkomanii, a przede wszystkim w Narodowym Programie Zdrowia. Należy podkreślić, że istotą Programu jest przeciwdziałanie uzależnieniom, których patomechanizm jest podobny niezależnie od substancji czy czynności, która wywołuje uzależnienie. Charakter podejmowanych działań w zakresie profilaktyki (uniwersalnej, selektywnej, wskazującej) jest wspólny dla wszystkich uzależnień. Uzależnienia często występują równolegle, mają podobne podłoże i niosą zbliżone konsekwencje. Integracja programów uzależnień (alkoholizm, narkomania) pozwoli efektywniej zarządzać usługami oferowanymi w ramach polityki społecznej i zdrowia publicznego.

Cel główny programu:

Profilaktyka i rozwiązywanie problemów związanych z używaniem substancji psychoaktywnych, uzależnieniami behawioralnymi i innymi zachowaniami ryzykownymi. Zmniejszenie skali zjawiska problemów uzależnień mieszkańców gminy przez zachowania prozdrowotne i pełne uczestnictwo w edukacji, pracy, życiu społecznym i rodzinnym.

Cele szczegółowe i zadania programu:

1. Ograniczanie stosowania substancji psychoaktywnych, środków odurzających, substancji psychotropowych.
2. Rozwój oferty profilaktycznej, sprzyjającej kształtowaniu postaw i zachowań prozdrowotnych, skierowanej w szczególności do dzieci i młodzieży.
3. Ograniczenie szkód zdrowotnych, psychologicznych i społecznych wynikających ze spożywania środków psychoaktywnych oraz innych zachowań ryzykownych.

Zdrowie jest promowane przez zapewnienie odpowiednich warunków życia i warunków pracy, kształcenie, kulturę fizyczną, wypoczynek i rekreację. Kwestią kluczową dla promocji zdrowia jest zapewnienie aktywnego uczestnictwa całego społeczeństwa, tym samym wszystkich jego struktur, w działaniach na rzecz zdrowia. W modelu promocji zdrowia przywiązuje się ogromną wagę do jednostkowej odpowiedzialności za zdrowie. W celu prawidłowej realizacji zadań przyjęto następujące kierunki działań: prewencja (zapobieganie), interwencja (pomaganie) i organizacja programu (współpraca, synergia działań, wymiana informacji).

Nadużywanie alkoholu, narkotyków przez jednego z członków rodziny destabilizuje funkcjonowanie całego systemu rodzinnego, jest przyczyną różnych problemów, powoduje cierpienie dorosłych i dzieci. Konsekwencją życia z partnerem nadużywającym alkoholu może być tzw. współuzależnienie, które jest efektem przystosowania się do sytuacji problemowej. O współuzależnieniu mówi się wyłącznie w odniesieniu do osób dorosłych. W rodzinach, w których występuje problem uzależnień dodatkowym obciążeniem, które wpływa na funkcjonowanie wszystkich członków rodziny jest występowanie przemocy, którego sprawcą jest osoba uzależniona. Ofiarami przemocy są zazwyczaj kobiety, jak również dzieci. Przemoc posiada niezwykłą moc wywierania wpływu na całe funkcjonowanie człowieka, na pracę jego umysłu, na jego procesy emocjonalne, jego świat wewnętrzny. U części osób, które doświadczają przemocy dokonują się niekorzystne i niestety czasem trwale zmiany w sposobie i treści myślenia, które utrudniają przeciwstawienie się i przeciwdziałanie temu zjawisku. Dlatego tak ważne jest, aby po rozpoznaniu przemocy odpowiednie instytucje podjęły skoordynowane działania, które mają na celu przerwanie przemocy i leczenie jej szkód. Procedury tej pomocy można podzielić na pierwszą pomoc czyli interwencję kryzysową oraz pomoc psychologiczno-terapeutyczną. Ważnym zadaniem osób, które udzielają pomocy rodzinom w których występuje problem uzależnień jest kompleksowa diagnoza sytuacji rodzinnej oraz zaoferowanie pomocy zarówno rodzinie, jak i poszczególnym jej członkom. Bardzo istotnym jest, aby pomocą psychospołeczną objąć dzieci z rodzin dysfunkcyjnych, które w związku z brakiem zdolności do przystosowania się do zaistniałej sytuacji rodzinnej reagują nasilonymi zaburzeniami psychosomatycznymi, emocjonalnymi, zaburzeniami adaptacyjnymi. Wśród działań, które będą podejmowane w ramach Programu na rok 2021 znalazło się szereg zadań, które mają służyć zrealizowaniu konkretnych celów w obszarze udzielania pomocy rodzinom z problemami uzależnień i przemocy.

Edukacja zdrowotna oraz podnoszenie kompetencji kadr, profilaktyka:

- działalność zapobiegawcza
- działalność informacyjno-edukacyjna
- realizacja kampanii społecznych
- tworzenie warunków sprzyjających realizacji potrzeb, których zaspokojenie motywuje do powstrzymania się od spożywania alkoholu i/lub przyjmowania narkotyków i innych substancji psychoaktywnych
- działalność związana z podnoszeniem kompetencji i kwalifikacji zawodowych przedstawicieli podmiotów działających w zakresie przeciwdziałania uzależnieniom
- działalność wpływająca na ograniczenie dostępności substancji psychoaktywnych
- upowszechnianie informacji na temat dostępu do usług realizowanych w ramach Programu
- poszerzanie, udoskonalanie, wdrażanie oferty skutecznych, rekomendowanych programów profilaktyki uniwersalnej, selektywnej, wskazującej
- poszerzenie i podnoszenie jakości oferty pomocy psychologicznej, socjoterapeutycznej i opiekuńczej dzieci z rodzin z problemem alkoholowym
- rozwijanie kompetencji wychowawczych rodziców/ opiekunów i wychowawców, sprzyjających budowaniu postaw i zachowań prozdrowotnych dzieci i młodzieży

Działania na rzecz rodzin z problemem uzależnień i przemocy

Realizując zadania w tym obszarze podejmowane są działania na rzecz:

- osób współuzależnionych
- osób z tzw. syndromem DDA (Dorośle Dzieci Alkoholików)
- dzieci wychowujących się w rodzinach z problemem uzależnień
- ofiar przemocy w rodzinie

Gmina Górzno jest gminą miejsko-wiejską położoną w północno-wschodniej części województwa kujawsko-pomorskiego w powiecie brodnickim. Gmina zajmuje powierzchnię 119,38 km² i składa się z miasta Górzno oraz 8 sołectw: Czarny Bryńsk, Fiałki, Gołkowo, Górzno Wybudowanie, Szczutowo, Miesiączkowo, Szynkówko i Zaborowo. Gmina stanowi 11% powierzchni powiatu. Liczba mieszkańców w gminie wynosi 4073 osób, w tym stali mieszkańcy 3903 oraz czasowi 170 (źródło: dane Urzędu Stanu Cywilnego w Górznie).

W Gminie Górzno funkcjonują 3 szkoły podstawowe, do których uczęszcza łącznie 430 uczniów (źródło: dane referatu oświaty Urzędu Miasta i Gminy Górzno).

Ogółem ze świadczeń pomocy społecznej w 2020 r. korzystało 90 rodzin. Łączna liczba klientów pomocy społecznej wyniosła 246 osób, co stanowi ok. 6% ogółu mieszkańców gminy. Najczęstszymi powodami korzystania z pomocy społecznej było ubóstwo - 33 rodziny, bezrobocie-34 rodzin, bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego – 74 rodzin w tym 10 rodzin niepełnych, 10 rodzin wielodzietnych, długotrwała lub ciężka choroba - 40 rodzin, niepełnosprawność - 40 rodzin, potrzeba ochrony macierzyństwa -15 rodzin, alkoholizm - 7 rodzin (źródło: sprawozdanie MPiPS-03 za rok 2020 w Gminie Górzno- Pomoc Społeczna).

W gminie Górzno na pogłębianie się zjawiska wykluczenia społecznego i marginalizacji wpływ mają głównie: ubóstwo oraz bezrobocie powiązane ze zjawiskiem uzależnienia od pomocy społecznej, długotrwała choroba, niepełnosprawność oraz problem uzależnień. Bardzo duże znaczenie w gminie ma także istnienie dużej liczby rodzin wykazujących niezaradność życiową oraz bezradność w sprawach prowadzenia domowego gospodarstwa oraz opiekuńczo-wychowawczych.

Ubóstwo oraz niezaradność życiowa i bezradność w prowadzeniu domowego gospodarstwa jest często przyczyną, że ludzie sięgają po alkohol, gdyż taka sytuacja przekłada się na sferę alkoholową. Alkohol powoduje szereg zagrożeń: brak perspektyw na przyszłość, kryzys rodziny, patologię społeczną, w skrajnych przypadkach marginalizację i wykluczenie. Z pomocy Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Górznie korzysta 7 rodzin alkoholików.

Sytuacja pandemii powoduje przedłużający się stres i lęk, a także ograniczenie kontaktów społecznych sprzyja wzrostowi spożycia alkoholu, który z kolei obniża odporność organizmu i może też być wzrost zachowań przemocowych wobec członków rodziny. Pandemia zwiększa zapotrzebowanie na pomoc dla członków rodziny z problemem alkoholowym i problemem przemocy. W szczególnie trudnej sytuacji znajdują się dzieci z rodzin z problemem alkoholowym, które nie mogą korzystać z dodatkowych zajęć pozalekcyjnych i spotkań z rówieśnikami. Zbyt duża ilość godzin spędzanych z komputerem powoduje uzależnienia od Internetu. Bezpośrednie formy pomocy są obecnie zawieszane dlatego wprowadza się pracę zdalną. Obejmuje zarówno kontakty telefoniczne z możliwością rozmowy przez komunikatory internetowe . Kontynuacja zajęć, prowadzonych w zmienionych warunkach w sposób zdalny, jest wsparciem szkolnych programów profilaktycznych. Dzieci dowiadują się z nich, jak w szerokim tego słowa znaczeniu być bezpiecznym. Uczą się m.in. dbania o własne bezpieczeństwo , które uczą się jak zadbać o zdrowie oraz dobre samopoczucie fizyczne i psychiczne. Wiedza zdobyta podczas zajęć online z pewnością zapoczątkuje również wtedy, kiedy będziemy mogli wrócić do normalnego funkcjonowania i wreszcie spotykać się na żywo. Program koncentruje się na działaniach edukacyjnych informacyjnych zwłaszcza o zagrożeniach związanych z sięganiem po alkohol w tej szczególnej sytuacji oraz informacje związane z obecnie dostępnymi formami pomocy.

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomanii na 2021 rok realizowany będzie przez pracowników Urzędu Miasta i Gminy Górzno pod nadzorem M-GKPiRPA, pracowników GOPS oraz członków Zespołu Interdyscyplinarnego. W związku z koniecznością podziału klasyfikacji budżetowej (dział, rozdział) koszty podzielono na przeciwdziałanie alkoholizmowi i na zwalczanie narkomanii.

Finansowanie realizacji działań prowadzone jest w ramach Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii.

Zgodnie z przepisami „Ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi” /art. 18²./ na realizację M-GKPiRPA przeznacza się dochody z opłat za wydane zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych do spożycia na miejscu lub poza miejscem sprzedaży.

Dopuszcza się możliwość wprowadzania do niniejszego Gminnego Programu korekt, wynikających z pojawiających się na bieżąco potrzeb, koniecznych do prawidłowej jego realizacji.

Miasto i Gmina Górzno w liczbach

Liczba punktów sprzedaży napojów alkoholowych - stan na 30.11.2020 r.

Rodzaj zezwolenia	gastronomia	detal
A - sprzedaż tylko piwa	2 lokale	1 sklep
A + B – sprzedaż piwa i wina	-	1 sklep
A + C – sprzedaż piwa i wódki	-	-
A + B + C – sprzedaż piwa, wina i wódki	1 lokal	7 sklepów
<i>Razem</i>	3 lokale	9 sklepów

ZADANIA DO REALIZACJI

I. POMOC TERAPEUTYCZNA I REHABILITACYJNA DLA OSÓB UZALEŻNIONYCH OD ALKOHOLU I NARKOTYKÓW

1. Działalność Ośrodka Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Uzależnień :
  - a) punkt konsultacyjny, dyżury psychologa
  - b) ośrodki profilaktyczno-terapeutyczne
2. Programy terapeutyczne i rehabilitacyjne dla dzieci z rodzin uzależnionych i współuzależnionych:
  - a) program pogłębiony – zaawansowany terapii uzależnienia od alkoholu i współuzależnienia: uczący konstruktywnych zachowań, zapobiegania nawrotom choroby alkoholowej, rehabilitacji dla osób z dłuższą abstynencją;
  - b) diagnoza i terapia dla osób uzależnionych i współuzależnionych.

II. POMOC RODZINOM Z PROBLEMEM ALKOHOLEM, NARKOMANII ORAZ PRZECIWDZIAŁANIE PRZEMOCY

1. Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie:
działalność interdyscyplinarnego zespołu interwencyjnego ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie, bieżące zapewnianie schronienia i bezpieczeństwa ofiarom przemocy domowej – grupa dla ofiar przemocy w rodzinie
2. Terapia dla młodzieży z rodzin z problemem alkoholowym informacja:
  - a) zajęcia socjoterapeutyczne dla dzieci w gimnazjach i świetlicach
  - b) indywidualna terapia dla dzieci i młodzieży (zakup materiałów)
3. Diagnoza i pomoc terapeutyczna rodzinom zagrożonym uzależnieniem wsparcie psychologa
4. Obozy profilaktyczne i terapeutyczne dla dzieci i młodzieży z rodzin dysfunkcyjnych (dzieci – zajęcia zimowe, obozy letnie)

III. DZIAŁALNOŚĆ PROFILAKTYCZNA

1. Programy i działania profilaktyczne w szkołach:
  - a) programy realizowane w szkołach podstawowych i gimnazjach:
    - alkohol i przemoc
    - narkotyki
  - b) programy realizowane dla rodziców:
    - alkohol i przemoc
    - narkotyki, substancje psychoaktywne
  - c) spektakle teatralne, koncerty słowno-muzyczne:
    - alkohol i przemoc
    - narkotyki
2. Działalność profilaktyczna pozaszkolna:
  - a) bilety wstępu na basen, do kina, na występy artystyczne itp.;
  - b) działania profilaktyczne, dotyczące wypoczynku prowadzone przez różne organizacje i podmioty m.in. na feriach i wakacjach (wyjazdy profilaktyczne, półkolonie itp.);
  - c) świetlice młodzieżowe – prowadzenie zajęć;
  - d) współpraca z innymi podmiotami realizującymi działania profilaktyczne (np. kampanie profilaktyczne, szkoły, dom kultury, opłaty transportu, dożywianie itp.);
  - e) zabezpieczenie terenów, na których prowadzone są zajęcia profilaktyczne sportowe i inne;
  - f) zakup sprzętu technicznego do prowadzenia zajęć profilaktycznych i terapeutycznych.
3. Działalność profilaktyczna sportowa:
  - a) pozalekcyjne zajęcia sportowe, artystyczne, informatyczne prowadzone w szkołach – oraz w innych placówkach;
  - b) zajęcia sportowe, ogólnorozwojowe dla dzieci ze świetlic;
  - c) współorganizacja cyklicznych turniejów sportowych dla uczniów szkół podstawowych i gimnazjów.

IV. WSPOMAGANIE INSTYTUCJI, ORGANIZACJI I OSÓB FIZYCZNYCH SŁUŻĄCYCH ROZWIĄZYWANIU PROBLEMÓW ALKOHOLEWYCH I NARKOMANII

1. Dofinansowanie działalności: Gminnego Ośrodka Kultury, szkół w gminie, OSP-Sekcja Strzelecka, świetlic: środowiskowych i wiejskich.
2. Współpraca z Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych:
  - a) działania kontrolne dotyczące podmiotów prowadzących sprzedaż napojów alkoholowych;
  - b) badanie lekarza i psychologa biegłego: w przedmiocie uzależnienia od alkoholu;
  - c) wykonywanie obdukcji lekarskiej dla osób doświadczających przemocy domowej w rodzinie;
  - d) szkolenie sprzedawców napojów alkoholowych;

- e) zasady wydawania i przedłużania zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych dla podmiotów;
  - f) wynagrodzenie terapeuty, psychologa i opiekuna kolonii.
3. Współpraca z Komendą Powiatową Policji.
  4. Szkolenia, konferencje i warsztaty dla grup zawodowych (np. członkowie Komisji, nauczyciele, dzielnicowi, radni, pracownicy socjalni, pedagodzy, pracownicy punktu konsultacyjnego) – poszerzanie wiedzy, kompetencji, umiejętności
    - alkohol i przemoc
    - narkotyki, dopalacze
  5. Delegacje służbowe

Członkowie zespołu roboczego Gminnej Komisji otrzymują wynagrodzenie w wysokości: Przewodniczący, Sekretarz- 200 zł brutto, Z-ca Przewodniczącego -160 zł brutto, członkowie- 120 zł brutto za udział w posiedzeniach, kontrolach i innych działaniach Komisji. Wynagrodzenie dla terapeuty wynosi 51 zł za godzinę.

W sklepach i lokalach sprzedających i podających napoje alkoholowe na terenie Gminy Górzno dopuszcza się możliwość kontroli tych podmiotów z zastosowaniem tzw. „zakupu kontrolowanego”, tj. próby zakupu napojów alkoholowych przez osobę nieletnią (poniżej 18 roku życia) przy obecności w lokalu członka zespołu kontrolnego. Wynik kontroli będzie brany pod uwagę przy ewentualnym wydawaniu kolejnego zezwolenia (lub jego przedłużenia).

Każdy podmiot starający się o wydanie zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych lub o jego przedłużenie powinien przeszkolić cały personel swojego lokalu w zakresie zasad postępowania przy sprzedaży i podawaniu napojów alkoholowych. Szkolenie powinno odbyć się w terminie maksymalnie pół roku od daty otrzymania zezwolenia. Udział w szkoleniu będzie brany pod uwagę przy ewentualnym wydawaniu kolejnego zezwolenia (lub jego przedłużenia).

V. DZIAŁALNOŚĆ INFORMACYJNA – KOSZTY ADMINISTRACYJNE

1. Działalność informacyjna:

- a) materiały informacyjne: broszury, ulotki, plakaty, literatura itp. wydawanie własnych informatorów, prenumerata specjalistycznych czasopism
  - alkoholizm i przemoc
  - narkomania
- b) informacja publiczna, medialna: informacje na tablicach, internet, artykuły prasowe
  - alkoholizm i przemoc
  - narkomania

2. Koszty administracyjne:

- a) materiały biurowe, usługi informatyczne, materiały papiernicze, środki spożywcze, pomoce dydaktyczne, usługi telekomunikacyjne do realizacji zadań Gminnego Programu.

STAN ZASOBÓW W ZAKRESIE ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW UZALEŻNIEŃ W GMINIE GÓRZNO

Na terenie gminy nie funkcjonują profesjonalne placówki leczenia uzależnień. Dostępny jest jedynie punkt konsultacyjny dla osób uzależnionych, który mieści się przy Ośrodku Zdrowia w Górznie. Osoby uzależnione mogą skorzystać z zajęć prowadzonych przez terapeutę uzależnień.

Punkt konsultacyjny został rozszerzony o usługi psychologa. Rozkład przyjęć przez psychologa dostępny jest w Ośrodku Zdrowia w Górznie, jak również zamieszczany jest w gazetce „Głos Górzna”.

PRELIMINARZ – BILANS

I. POMOC TERAPEUTYCZNA I REHABILITACYJNA DLA OSÓB UZALEŻNIONYCH OD ALKOHOLU I NARKOTYKÓW

**Przeciwdziałanie alkoholizmowi i przemocy w rodzinie
Przeciwdziałanie narkomanii**

Suma: 1.800 zł

II. POMOC RODZINOM Z PROBLEMEM ALKOHOLOWYM, NARKOMANII ORAZ OCHRONA PRZED PRZEMOCĄ

**Przeciwdziałanie alkoholizmowi i przemocy w rodzinie
Przeciwdziałanie narkomanii**

Suma: 5.210 zł

III. DZIAŁALNOŚĆ PROFILAKTYCZNA

**Przeciwdziałanie alkoholizmowi i przemocy w rodzinie
Przeciwdziałanie narkomanii**

Suma: 5.440 zł

IV. WSPOMAGANIE INSTYTUCJI, ORGANIZACJI I OSÓB FIZYCZNYCH SŁUŻĄCYCH ROZWIĄZYWANIU PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH I NARKOMANII

**Przeciwdziałanie alkoholizmowi i przemocy w rodzinie
Przeciwdziałanie narkomanii**

Suma: 44.050 zł

V. DZIAŁALNOŚĆ INFORMACYJNA – KOSZTY ADMINISTRACYJNE

**Przeciwdziałanie alkoholizmowi i przemocy w rodzinie
Przeciwdziałanie narkomanii**

Suma: 1.500 zł

CAŁKOWITY KOSZT PROGRAMU: 58.000 ZŁ